

Valsts kase

Valsts parāda vadības pārskats

The Treasury of The Republic of Latvia

Report on Central Government Debt Management

TOP NOZARES, KURĀS INVESTĒT LATVIJĀ

Latvijas labvēlīgā uzņēmējdarbības vide ar vienu no Eiropas Savienībā straujāk augošajiem IKP radītājiem, salīdzinoši zemām izmaksām un vietējiem talantiem, mudinājusi ārvalstu uzņēmējus un starptautiskos uzņēmumus investēt Latvijā.

HOT INDUSTRIES TO INVEST IN LATVIA

Latvia's favorable business environment with one of the highest GDP growth rates in the European Union, low costs of operation, and admirable talent pool have encouraged foreign businesses and international corporations to invest in Latvia.

World Bank's Ease of Doing Business index (2020)

19

Pēdējos gados Latvijā ir turpinājies ārvalstu tiešo investīciju pieaugums, 2019. gadā sasniedzot 15,97 mljrd. eiro. Līdzās tādām tradicionālajām nozarēm kā kokapstrāde, metālapstrāde, transports un loģistika, pārtikas rūpniecība, arvien vairāk uzmanības centrā parādās jaunas nozares. Dažas no **straujāk augošajām nozarēm**, kurās investēt Latvijā, ir **informācijas tehnoloģijas, viedie materiāli, biomedicīna un specializētie medicīnas pakalpojumi**. Ar lokālām iestrādēm un starptautisku atbalstu šīs nozares veicina izmaiņas vietējā ekonomikā, radot jaunus produktus un pakalpojumus ar pievienoto vērtību.

In recent years the volume of foreign investment in Latvia has increased, reaching EUR 15.97 billion at the end of 2019. Among traditional sectors like woodworking, metalworking, transport and logistics, food processing, new sectors are appearing in the spotlight more and more. Some of the **fastest growing hot industries** to invest in Latvia are **information technology, smart materials, biomedicine and specialized medical services**. Locally embedded and globally connected, these industries transform the local economy, creating new, value-added products and services.

16 ātrākais internets pasaulē
fastest internet speed in the world
(Cable, 2019)

3 lielākais mobilā interneta patēriņš starp OECD dalībvalstīm
country for mobile usage in the OECD
(OECD Broadband Portal, 2019)

5G interneta tīkla pieejamība
network availability

Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) industrija ir viena no straujāk augošajām valstī. Latvija jau vēsturiski ir guvusi atpazīstamību kā pētniecības un attīstības centrs IKT jomā, kļūstot par lielākajiem IT eksportētājiem Baltijā. Pēdējo gadu laikā programmēšanas un informācijas pakalpojumu īpatsvars arvien palielinās, jo IT nozare stimulē uzņēmumu izaugsmi un inovācijas, nu jau būdama ikviena biznesa sastāvdaļa.

Mūsdienīga IT infrastruktūra un iedzīvotāju svešvalodu zināšanas ir **veicinājušas starptautisko biznesa pakalpojumu attīstību Latvijā, tādejādi vairojot mūsu valsts atpazīstamību šajā segmentā.**

Information and communications technology (ICT) is one of the fastest-growing industries in Latvia. Historically Latvia has had a reputation for being a research and development hub in the ICT industry, which has led to the fact that nowadays we are largest ICT exporters in the Baltics. Over the past few years, computer programming and information services have increased their share, because the IT industry is merging with other business disciplines and acts as a catalyst for growth and innovations.

Thanks to the IT infrastructure and multilingual talents, **Latvia is now seen as a strong emerging market for new global business service (GBS) centres facilities.**

50

biznesa pakalpojumu centri
global GBS centres in Latvia

Latvijā ir milzīgs potenciāls viedo materiālu zinātnei un ražošanai. Šī starpdisciplinārā zinātnes joma paver jaunas novatoriskas iespējas un ļauj radīt dažādus produktus ar pievienoto vērtību, piemēram, **nanotehnoloģijas, viedos materiālus un pārklājumus.** Uzņēmumi meklē jaunus inovatīvus risinājumus, kas uzlabotu efektivitāti, ietaupītu resursus un virzītu ilgtermiņa izaugsmi. **Viedie materiāli ir viena no Latvijas pētniecības prioritātēm.**

There is **enormous potential for the science and industry of smart materials in Latvia.** This interdisciplinary area of science opens up new innovative opportunities and creates a variety of value-added products, such as **nanotechnologies, smart materials, and coatings.** Companies are in search of new, innovative breakthroughs that can improve efficiency, save resources, and drive sustainable growth. **Smart materials are one of Latvia's research priorities.**

Dinamisku izaugsmi pēdējos gados piedzīvo Latvijas biomedicīnas uzņēmumi un organizācijas. To panākumi vēsturiski saistīti ar spēcīgu zinātnisko bāzi, mūsdienu pētniecības un attīstības iespējām, kā arī ar virkni atzītiem ekspertiem un pētniekiem. **Viedās specializācijas stratēģijā (RIS) biomedicīna ir viena no valsts investīciju prioritātēm ar īpaši augstu attīstības potenciālu.** Pievilcīgā un dinamiskā investīciju vide ir sekmējusi vienas no lielākajām genomikas organizācijām pasaulē - BGI - izvēli ražot DNS sekvencēšanas iekārtas un nodrošināt pētniecības aktivitātes tieši Latvijā.

Latvia-based biomedical companies and organizations have demonstrated dynamic growth in recent years. Their success is defined by a strong scientific basis historically and R&D capabilities today, including some of the best experts and researchers. **Biomedicine is outlined in the Smart Specialisation Strategy (RIS3) as one of the country's investment priorities with particularly high development potential.** Due to attractive and dynamic business climate for high-value added products, **Latvia was chosen by BGI – one of the world's largest genomics organisations, to open DNA sequencing machine production and also carry out genomics related research activities.**

Augstas kvalitātes aprūpes un veselības iestādes veicinājušas veselības tūrisma izaugsmi un ceļotāju tendences, meklējo ārzemēs ārstēšanu un terapiju. Sabiedrībai novecojot, kā arī dzīvesstila radīto slimību un pieaugošās sociālās izpratnes ietekmē, arvien vairāk cilvēku ceļo, lai ārzemēs saņemtu medicīnas pakalpojumus. **Pieejama, kvalitatīva un izdevīga veselības aprūpe, labsajūtas pakalpojumi un iespēja apmeklēt jaunu valsti** ir tikai daži no faktoriem, kas veido un veicina veselības tūrisma visā pasaulē, arī Latvijā.

High quality care and health facilities have accelerated the growth of health tourism and travelers seeking treatments and therapies abroad. With aging populations, lifestyle diseases, and growing social awareness, more people are travelling across borders for medical treatments. **Accessible, high-quality health care at a good value for money, wellness services, and an opportunity to visit a new country** are some of the rational factors that shape and promote health tourism all around the world, including to Latvia.

Vēl viena plaukstoša biznesa joma ir startapi ar savu dinamisko un strauji augošo ekosistēmu. Lai arī vēsturiski Latvija ir bijusi pazīstama ar saviem *fintech* (finanšu tehnoloģiju) un SaaS (programmatūra kā pakalpojums) startapiem, **pēdējos gados tā kļūst par jauno deeptech centru (dziļo tehnoloģiju jaunuzņēmumi, kas balstīti uz nozīmīgiem zinātnes sasniegumiem un augsto tehnoloģiju inženierijas jauninājumiem), radot mākslīgā intelekta, medicīnas, farmācijas un biotehnoloģiskos risinājumus.**

Another thriving business area is startups with its dynamic and rapidly growing ecosystem. Although historically Latvia has been known for its fintech (financial technology) and SaaS (software as a service) startups, **in the past years it's becoming the new deeptech hub (deep technology startup companies are based on substantial scientific advances and high tech engineering innovation) going strong with AI, medical, pharma and bio technology solutions.**

Latvija ieguvusi reputāciju kā strauji augoša un ieguldītājiem draudzīga Eiropas valsts, kas garantē tai konkurences priekšrocības visā pasaulē. Mūsu biznesa vide piedāvā augsti attīstītas pētniecības un attīstības iespējas, ražošanas infrastruktūru, konkurētspējīgas izmaksas un stratēģiski nozīmīgu ģeogrāfisko atrašanās vietu.

Laipni lūgti Latvijā!

Latvia's reputation as a fast-growing and investor-friendly European country guarantees it a competitive advantage worldwide. Our business environment presents highly developed R&D capabilities, established manufacturing infrastructure, competitive costs and a strategic geographic location.

Welcome to Latvia!

Saturs

Abreviatūras	2
Gads skaitļos	4
Valsts kases pārvaldnieka ievadvārdi	6
Latvijas Republikas kredītreitings	8
Valsts parāds	9
Centrālās valdības aizņēmumi	10
Valsts parāda portfeļa rādītāju izpilde	14
Valsts aizdevumi	15
Valsts galvojumi	16
Naudas līdzekļu vadība	17
Noderīga informācija	18

Table of Contents

Abbreviations	3
Year in numbers	5
Foreword by the Treasurer	7
Credit rating of the Republic of Latvia	8
State debt	9
Central government borrowing	10
Execution of the central government debt portfolio parameters	14
State loans	15
State guarantees	16
Cash management	17
Useful information	18

Abreviatūras

ALTUM.....	Valsts attīstības finanšu institūcija "ALTUM"
ASV.....	Amerikas Savienotās Valstis
ECB.....	Eiropas Centrālā banka
EIB.....	Eiropas Investīciju banka
EK.....	Eiropas Komisija
ES.....	Eiropas Savienība
Fitch.....	Starptautiskā reitingu aģentūra <i>Fitch Ratings</i>
FKTK.....	Finanšu un kapitāla tirgus komisija
FM.....	Finanšu ministrija
IKP.....	Iekšzemes kopprodukts
LB.....	Latvijas Banka
LOK.....	Latvijas Olimpiskā komiteja
Moody's.....	Starptautiskā reitingu aģentūra <i>Moody's Investors Service</i>
MVU.....	Mazie un vidējie uzņēmumi
R&I.....	Japānas reitingu aģentūra <i>Rating and Investment Information, Inc.</i>
S&P.....	Starptautiskā reitingu aģentūra <i>S&P Global</i>
Stratēģija.....	Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģija

Mērvienības

EUR.....	eiro/ <i>euro</i> , oficiālā ES vienotā valūta
USD.....	ASV dolārs, oficiālā ASV valūta

Piezīme

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā obligāta atsauce uz Valsts kasi kā datu avotu.

Skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa var atšķirties no kopsummas.

"0" – rādītājs zem 0,5, bet lielāks par 0, vai arī aprēķina rezultāts ir 0.

Publikācijā iekļautie dati turpmākajās publikācijās var tikt precizēti.

Valsts kase neatbild par zaudējumiem, kas radušies publikācijas lietošanas rezultātā.

ISBN 978-9934-8586-4-2

Abbreviations

ALTUM	State-owned development finance institution <i>ALTUM</i>
USA	United States of America
ECB	European Central Bank
EC	European Commission
EIB	European Investment bank
EU	European Union
Fitch	International rating agency <i>Fitch Ratings</i>
FCMC	The Financial and Capital Market Commission
MoF	Ministry of Finance
LOC	Latvian Olympic Committee
GDP	Gross domestic product
BoL	Bank of Latvia
Moody's	International rating agency <i>Moody's Investors Service</i>
SME	Small and medium-sized enterprise
R&I	Japanese rating agency <i>Rating and Investment Information, Inc.</i>
S&P	International rating agency <i>S&P Global</i>
Strategy	Central Government Debt and Cash Management Strategy

Units of Measure

EUR	euro, official currency of the EU
USD	USA Dollar, official currency of the USA

Note

© Reference to the Treasury data compulsory when reproduced.

Figures may not sum due rounding. "0" – indicator is below 0.5 but over 0, or the result of the computation of the indicator, is 0.

The data included in this publication may be clarified in subsequent publications. The Treasury bears no responsibility for losses incurred as a result of using this publication.

ISBN 978-9934-8586-4-2

Gads skaitļos

	Rādītājs	2018. gads	2019. gads
Ekonomiskā situācija	IKP (faktiskajās cenās), milj. EUR ¹	29 056,1	30 476,1
	Pieaugums faktiskajās cenās, %	8,4	4,9
	Pieaugums salīdzināmajās cenās, %	4,3	2,2
	IKP uz vienu iedzīvotāju (faktiskajās cenās), EUR ¹	15 084,0	15 928,0
	Patēriņa cenu indekss (decembris pret decembri), %	2,6	2,3
	Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	2,5	2,8
	Reģistrētais bezdarba līmenis (decembris), %	6,4	6,2
	Maksājumu bilances tekošā konta deficīts (-)/ pārpalikums, milj. EUR ²	-198,0	-163,0
	% no IKP	-0,7	-0,5
Valsts finanses	Valsts konsolidētā budžeta finansiālā bilance, milj. EUR	-99,9	-185,5
	% no IKP	-0,3	-0,6
	Vispārējās valdības parāds, milj. EUR	10 600,6	11 244,5 ³
	% no IKP	36,5	36,9
	Valsts parāds, milj. EUR ⁴	10 196,7	10 810,1
	% no IKP	35,1	35,5
	Valsts vērtspapīru iekšējās izsolēs piesaistītais finansējums, milj. EUR	330,0	422,0
	Aizņēmumi starptautiskajos tirgos, milj. EUR	1 000,0	1 000,0
	Izsniegtie valsts budžeta aizdevumi, milj. EUR	317,9	363,7
	Izsniegto valsts galvojumu atlikums, milj. EUR	477,6	515,7

¹ Centrālās statistikas pārvaldes dati uz 09.03.2020.

² LB dati uz 09.03.2020.

³ Valsts kases novērtējums.

⁴ Atbilstoši nacionālajai metodoloģijai (kopā ar daļēji no valsts budžeta finansētām atvasinātām publiskām personām un budžeta nefinansētām iestādēm).

Avots: Centrālā statistikas pārvalde, Nodarbinātības valsts aģentūra, LB, FM, Valsts kase, EUROSTAT

Year in Numbers

	Indicator	2018	2019
Economic situation	GDP (actual prices), million EUR ¹	29 056.1	30 476.1
	Increase in actual prices, %	8.4	4.9
	Increase in comparable prices, %	4.3	2.2
	GDP per capita (actual prices), EUR ¹	15 084.0	15 928.0
	Consumer price changes (December on December), %	2.6	2.3
	Consumer price changes (year on year), %	2.5	2.8
	Registered unemployment level (December), %	6.4	6.2
	Balance of payments current account, million EUR ²	-198.0	-163.0
	% of GDP	-0.7	-0.5
Public finance	Consolidated budget financial balance, million EUR	-99.9	-185.5
	% of GDP	-0.3	-0.6
	General government debt, million EUR	10 600.6	11 244.5 ³
	% of GDP	36.4	36.9
	Government debt, million EUR ⁴	10 196.7	10 810.1
	% of GDP	35.1	35.5
	Gross borrowing in government domestic securities auctions, million EUR	330.0	422.0
	Borrowing in international markets, million EUR	1 000.0	1 000.0
	Issued state budget loans, million EUR	317.9	363.7
	Outstanding state guarantees, million EUR	477.6	515.7

¹ Central Statistical Bureau data on 09.03.2020.

² BoL data on 09.03.2020.

³ Estimation by the Treasury.

⁴ According to national methodology

Source: Central Statistical Bureau, Employment State Agency, BoL, MoF, the Treasury, EUROSTAT

Valsts kases pārvaldnieka ievadvārds

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu straujo tempu, 2019. gadā Latvijas ekonomikas izaugsme nedaudz samazinājās. To ietekmēja virkne ārējās un iekšējās vides faktoru. Neskatoties uz ilgo valdības veidošanas procesu pēc 2018. gada oktobrī notikušajām Saeimas vēlēšanām un salīdzinoši lielo politisko partiju sadrumstalotību, valdība saglabāja un turpināja valsts politisko kursu, kas vērsts uz zema valsts budžeta deficīta un ilgtspējīga valsts parāda līmeņa nodrošināšanu. Ārējie riski bija saistīti ar ASV tirdzniecības tarifu jautājumiem, atliktajiem lēmumiem par Lielbritānijas izstāšanos no ES, un vēlāk – arī nenoteiktību par ECB īstenotās monetārās politikas turpmāko kursu. Līdz ar to 2019. gads no finanšu tirgus svārstību un risku viedokļa bija izaicinājumu pilns, jo valstij bija ļoti svarīgi saglabāt aizņēmšanās iespēju elastību.

Fiksējot salīdzinoši zemas aizņēmšanās izmaksas ilgtermiņā, Valsts kase nodrošināja savlaicīgu valsts parāda saistību pārfinansēšanu starptautiskajos finanšu tirgos ar zemākām procentu likmēm nekā plānots, piesaistot ilgtermiņa finanšu resursus 1 mljrd. eiro apmērā gan 2019. gada finansēšanas vajadzībām, gan 2020. gada pirmajā pusē plānotajai valsts parāda saistību atmaksai, nodrošinot finanšu risku ierobežošanu un budžeta līdzekļu ietaupījumu valsts parāda apkalpošanai ilgtermiņā, jaunu investoru piesaisti, kā arī drošu naudas līdzekļu vadību. Arī iekšējā finanšu tirgū valsts vērtspapīru procentu likmes sasniedza vēsturiski zemākos līmeņus – pirmo reizi piecu gadu obligāciju izsolēs vidējās svērtās likmes bija negatīvas.

Jau vairākus gadus turpinot saglabāties zemo likmju periodam, Latvija, līdzīgi kā citas ES valstis, starptautiskajos finanšu tirgos emitēja vērtspapīrus ar gariem atmaksas termiņiem, tādējādi ierobežojot valsts parāda apkalpošanas izmaksu pieaugumu ilgtermiņā. Šis pieejas mērķtiecīga un konsekventa piemērošana palielināja valsts parāda portfeļa vidējo svērto fiksēto periodu (duration), vienlaikus nodrošinot valsts parāda portfeļa vidējās svērtās aizņēmumu likmes pakāpenisku samazinājumu no 3,79 % 2012. gadā līdz 2,03 % 2019. gada beigās.

2019. gadā Valsts kase sekmēja investīciju projektu realizēšanai izsniegto valsts aizdevumu saņemšanu digitālā vidē, padarot pakalpojumu arvien ērtāku un efektīvāku.

Sasniegto valsts finanšu politikas realizācijā novērtēja lielākās starptautiskās reitingu aģentūras, tā piemēram, *Fitch*, *S&P*, *Moody*'s apstiprināja Latvijas kreditreitinga stabili atrašanos "A" grupas līmenī, pozitīvi novērtējot ekonomikas attīstību, valsts fiskālo politiku un faktu, ka Latvijas valsts parāds ir viens no zemākajiem līdzīgu valstu grupā. Savukārt 2019. gada decembrī Japānas kreditreitinga aģentūra *R&I* paaugstināja Latvijas Republikas kreditreitingu no "A-" uz "A", saglabājot stabili nākotnes novērtējumu.

Latvijas valsts institūcijas, to vidū arī Valsts kase, 2019. gadā ir godprātīgi pildījušas valdības uzdevumus un rekomendācijas finanšu sektora sakārtošanai, radot drošu vidi efektīvai valsts finanšu pārvaldībai un investīcijām.

Fotogrāfijas autors Valts Kleins
Photo by Valts Kleins

Forward by The Treasurer

In 2019, Latvia's economic growth slowed down slightly compared to previous years. This was due to a number of external and internal factors. Despite the lingering of formation of new government following the Parliamentary elections in 2018 and the relatively large fragmentation of political parties, the government preserved and continued the state policy direction orientated towards ensuring a low central government budget deficit and sustainable central government debt level. External risks were related to USA trade tariff negotiations, postponed decisions regarding the United Kingdom leaving the EU, and later on – also uncertainty as to the further direction of the monetary policy implemented by the ECB. Thus, 2019 was full of challenges in terms of financial market fluctuations and risks, as it was crucial for the government to retain the flexibility of its borrowing strategy.

The Treasury ensured timely refinancing of central government debt liabilities in international financial markets with lower interest rates than planned, by issuing long-term debt securities in the amount of EUR 1 billion for both the financing needs of 2019 and repayment of the central government debt liabilities maturing in the first half of 2020, meanwhile managing financial risks and saving budget funds for the long-term servicing of the central government debt, bringing new investors, as well as ensuring financially effective cash management within determined financial risk management framework. Also in the domestic market, the interest rates of government securities reached the lowest levels historically – for the first time the average weighted interest rates in domestic 5-year bond auctions were negative.

Along with the period of low interest rates continuing for several years already, Latvia, similarly to other EU Member States, issued long-term maturity debt securities in international financial markets, thus limiting the increase of the long-term debt servicing costs. Focused and consistent approach over the years increased the weighted average fixed period (duration) of the central government debt portfolio, at the same time ensuring a gradual reduction in the average weighted borrowing rate of the central government debt from 3.79 % in 2012 to 2.03 % at the end of 2019.

In 2019, the Treasury facilitated providing the state loans for the implementation of investment projects in the digital environment, making the service more convenient and effective.

The achievements in implementing public finance policy have been recognised by the largest international rating agencies, for instance, Fitch, S&P, Moody's approved the stable position of Latvia's credit rating in 'A' group, supported by economic development, fiscal policy and the fact that the central government debt of Latvia is one of the lowest among peer countries. In turn, in December of 2019, the Japanese credit rating agency R&I upgraded the credit rating of the Republic of Latvia from 'A-' to 'A', affirming stable outlook.

In 2019, Latvian public authorities, including the Treasury, have constructively fulfilled the tasks and recommendations of the government in the arrangement of the financial sector, creating a safe environment for public finance governance and investments.

KASPARS ĀBOLIŅŠ
VALSTS KASES PĀRVALDNIĒKS
THE TREASURER

Latvijas Republikas kredītreitings Credit rating of the Republic of Latvia

2019. gada 2. decembrī R&I paaugstināja Latvijas Republikas kredītreitingu no "A-" uz "A", saglabājot stabilu nākotnes novērtējumu. Trīs lielākās kredītreitingu aģentūras – *Fitch*, *S&P*, *Moody's* – pārpastiprināja Latvijas kredītreitanga saglabāšanu "A" grupas līmenī.

Galvenie faktori, kas uztur Latvijas kredītreitingu stabili "A" grupā, ir:

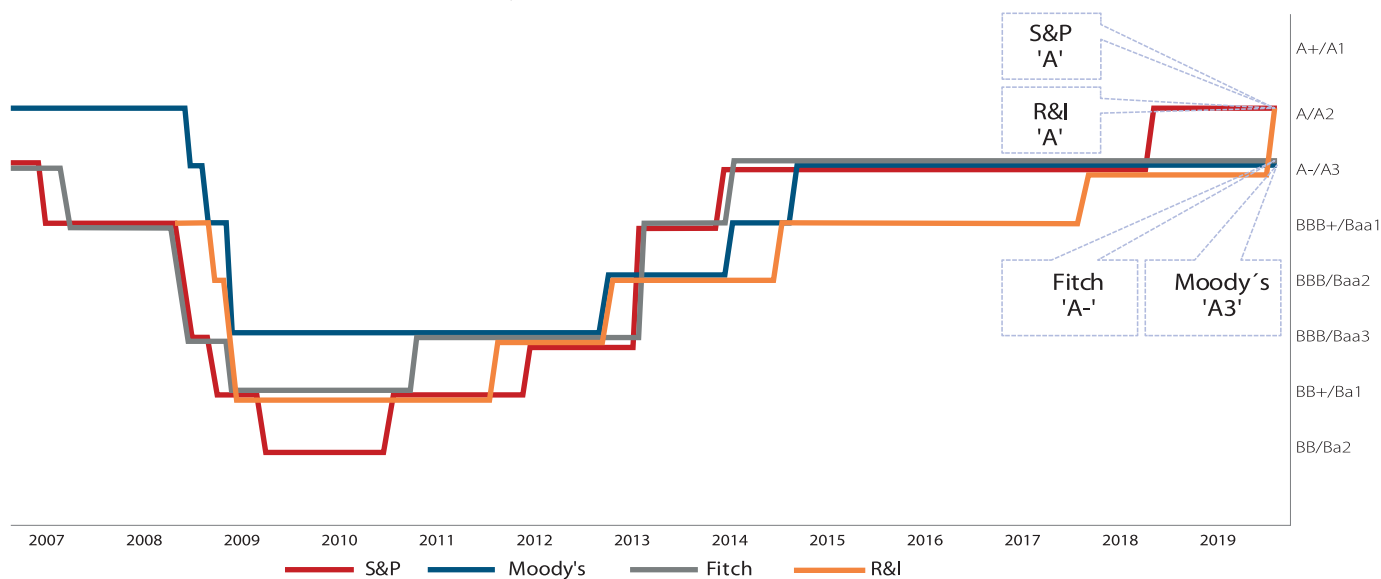
- valdības īstenotie pasākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanā;
- stabilā ekonomikas izaugsme un prognozes, ka tāda tā saglabāsies arī turpmākajos gados;
- valdības īstenotā fiskālā politika;
- zems vispārējās valdības parāda līmenis starp ES dalībvalstīm;
- veiktās reformas finanšu sektorā un nerezidentu noguldījumu ievērojamais samazinājums.

On 2 December R&I upgraded Latvia's credit rating from 'A-' to 'A' with the stable outlook. Three biggest credit rating agencies – Fitch, S&P, Moody's – affirmed the Latvia's credit rating in 'A' group level.

Main factors that keeps Latvia's credit rating stable in 'A' group level are:

- performed activities of the government against money laundering and combating the financing of terrorism
- stable economic growth and forecasts that it will remain in same level also in following years;
- fiscal policy implemented by the government;
- low general government debt compared to EU member countries;
- performed changes in financial sector and reduction of non-resident deposits.

Latvijas kredītreitanga vēsture un notikumi 2019. gadā
History of Latvia's credit rating and events in 2019

Piezīme: Kredītreitings ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā.
Note: Credit rating for long-term foreign currency.

Avots: *Fitch*, *Moody's*, *S&P*, *R&I*
Source: *Fitch*, *Moody's*, *S&P*, *R&I*

Valsts parāds

State Debt

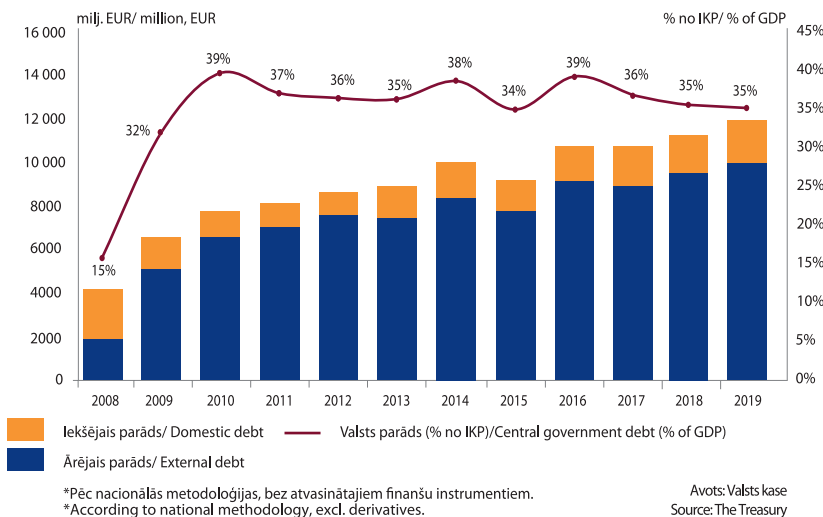
Centrālās valdības parāds

2019. gada beigās, salīdzinot ar 2018. gada beigām, valsts parāds palielinājās par 0,6 mljrd. eiro, nominālvērtībā veidojot 10,8 mljrd. eiro (pēc nacionālās metodoloģijas, bez atvasinātajiem finanšu instrumentiem). 2019. gada februārī tika veikta iekšējā aizņēmuma obligāciju dzēšana 229,8 milj. eiro apmērā un aprīlī aizdevuma atmaksa EK 500 milj. eiro apmērā, izmantojot 2018. gadā un 2019. gada februārī starptautiskajos finanšu tirgos emitēto eiroobligāciju resursus. 2019. gada februārī un maijā tika veiktas eiroobligāciju emisijas par kopējo summu 1,0 mljrd. eiro, nodrošinot resursus gan 2019., gan 2020. gada finansēšanas vajadzībām, t.sk. eiroobligāciju dzēšanai 698,1 milj. ASV dolāru apmērā 2020. gada janvārī.

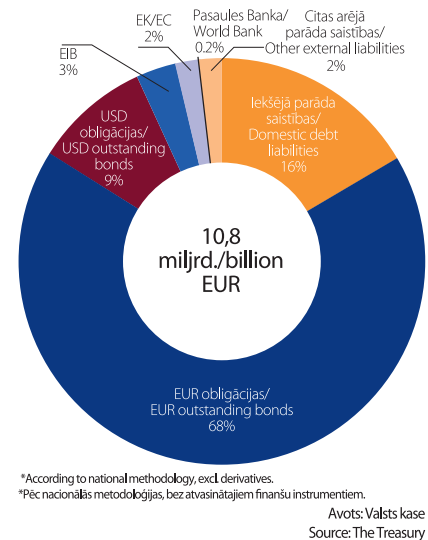
Central government debt

At the end of 2019 government debt constituted EUR 10.8 billion in nominal value (according to national methodology, excluding derivatives). In 2019, central government debt increased by EUR 0.6 billion. Using the resources of Eurobonds issued in the international capital markets in 2018 and at the beginning of 2019, in February 2019 the redemption of domestic T-bonds at the amount of EUR 229.8 million as well as in April 2019 the repayment of the EC loan in amount of EUR 500 million were made. In 2019 Eurobonds in a total amount of EUR 1 billion were issued to cover current and next year's financing needs, including the redemption of U.S. dollar bonds in January 2020 in amount of USD 698.1 million.

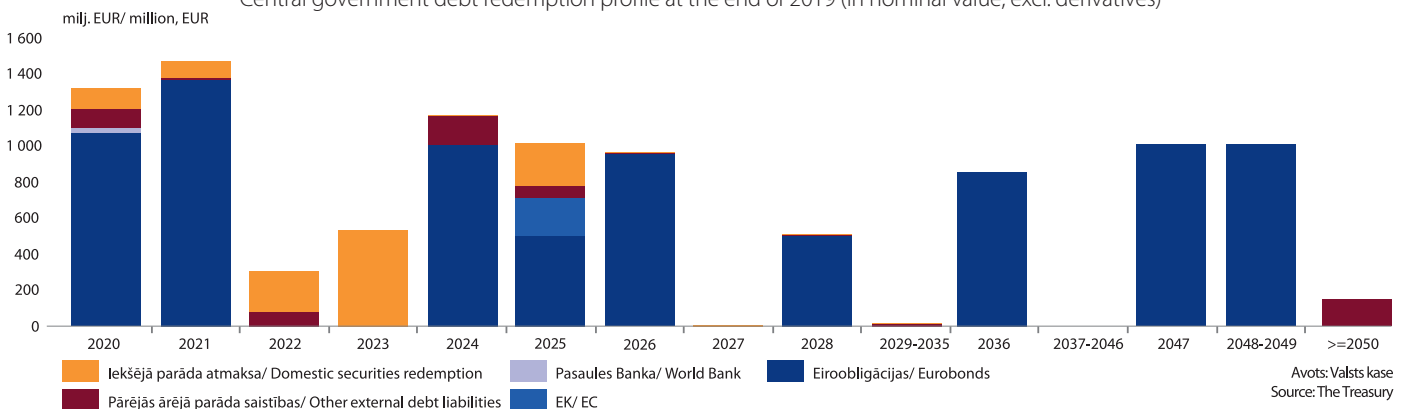
Valsts parāds 2008. – 2019. gadā*
Central government debt 2008 – 2019*

Valsts parāda struktūra nominālvērtībā 2019. gada beigās*
Structure of central government debt at the end of 2019*

Centrālās valdības parāda atmaksas profils 2019. gada beigās (nominālvērtībā, bez atvasinātiem finanšu instrumentiem)
Central government debt redemption profile at the end of 2019 (in nominal value, excl. derivatives)

Centrālās valdības aizņēmumi

Central government borrowing

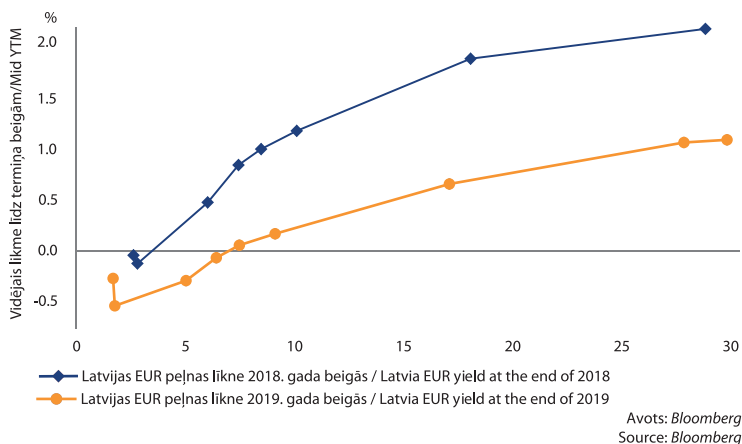
Aktualitātes ārējā finanšu tirgū: atjaunots likvids 30 gadu EUR obligāciju etalona termiņš Latvijas EUR peļņas liknē.

Developments in the international financial market: renewed new, liquid 30-year benchmark on EUR yield curve.

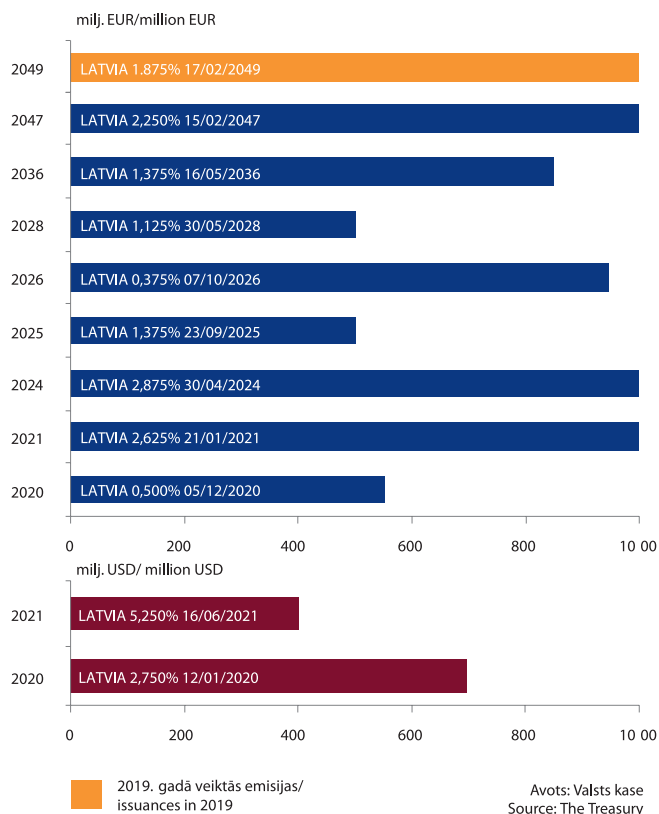
2019. gads ir bijis izaicinājumu pilns darījuma laika izvēlē, ņemot vērā svārstīgumu un nenoteiktību finanšu tirgos, kas veidojās gan starptautiskajos tirgos – ekonomiskie un politiskie notikumi, gan iekšējā – valdības veidošanās un budžeta pieņemšanas process. Starptautiskajos finanšu tirgos emitētas EUR obligācijas ar 30 gadu termiņu, kopumā piesaistot finansējumu 1 mljrd. eiro apjomā. Neskatoties uz nestabilitāti, īpaši gada pirmajā pusē, kas saistīta ar ASV tirdzniecības tarifu jautājumiem un nenoteiktību par Lielbritānijas izstāšanos no ES, un vēlāk arī ar nenoteiktību par ECB īstenotās monetārās politikas turpmāko kursu, fiksētas salīdzinoši zemas aizņemšanās izmaksas ilgtermiņā. 30 gadu EUR obligāciju emisijai februārī fiksēts vēsturiski zemākais kupons un papildu laidienam maijā veikts ar vēsturiski zemāko ienesīgumu šāda termiņa obligācijām.

2019 was challenging in terms of determining issuance windows due to volatility and uncertainty on financial markets, mainly related to economic and political events in the international financial markets and domestically – Government formation and budget adoption process. In the international financial markets, Latvia issued a 30-year EUR bonds totalling EUR 1 billion. Despite increased volatility due to USA trading tariff negotiations and uncertainty around Great Britain leaving of EU and due to uncertainty on future monetary policy course of ECB, Latvia fixed relatively low borrowing cost in long term. 30-year EUR bond issue in February fixed historically lowest coupon and TAP issue in May fixed historically lowest all-in-yield for this tenor.

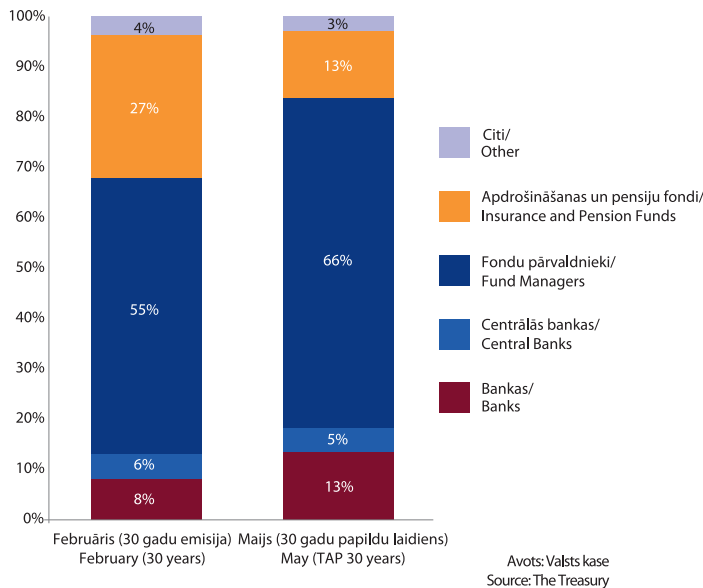
Latvijas eiroobligāciju vidējā peļņas likne 2018. un 2019. gada beigās
Latvia EUR bond MID yield to maturity at the end of 2018 and 2019

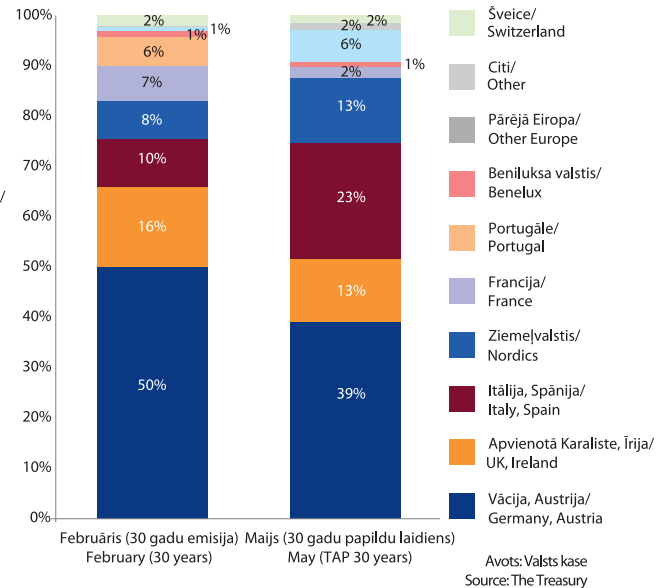
Apģozībā esošās obligācijas starptautiskajos tirģos
Outstanding bonds in the international markets

2019. gadā emitēto eiroobligāciju investoru sadalījums pēc investoru tipa sākotnējā izvietojumā
Allocation of Eurobond issue in 2019 by investor type in primary placement

2019. gadā emitēto eiroobligāciju investoru sadalījums pēc ģeogrāfiskā izvietojuma sākotnējā izvietojumā
Allocation of Eurobond issue in 2019 by geography in primary placement

2019. gadā emitēto vērtspāpīru lielāko investoru daļu veidoja fondu pārvaldnieki, apdrošināšanas un pensiju fondi. Pēc ģeogrāfiskā sadalījuma visvairāk investoru bija no Vācijas un Austrijas. Maijā emitēto 30 gadu EUR obligāciju papildu laidienā tika novērota lielāka interese no Itālijas, Spānijas un Ziemeļvalstu investoriem. Pirmo reizi Latvijai bija investori no Portugāles.

Aktualitātes iekšējā finanšu tirgū: turpināta 2018. gadā uzsāktā pieeja – nodrošināts likvidu valsts vērtspāpīru piedāvājums, emitējot jaunu 5 gadu obligāciju programmu.

2018. gada oktobrī uzsāktā 5 gadu obligāciju programma 2019. gadā sasniedza likvidu apgrozībā esošu valsts iekšējo vērtspāpīru programmu apjomu – 250 milj. eiro, bet 2019. gada jūlijā uzsāktā 5 gadu obligāciju programma gada beigās sasniedza 232 milj. eiro. Likvida apjoma programmas apgrozībā sekmē vērtspāpīru apgrozību otrreizējā tirgū. 2019. gada bruto emisiju apjoms iekšējā tirgū bija 442 milj. eiro, bet dzēsti valsts vērtspāpīri 375,8 milj. eiro apmērā.

Vērtspāpīru likmes izolēs kritās, sasniedzot negatīvu ienesīgumu, bet tad mēreni pieauga gada beigās, atspoguļojot vispārējās eiro tirgus likmju tendences 2019. gadā.

Pieprasījums 5 gadu obligācijām 2019. gadā joprojām bija augstā līmenī, vidēji pārsniedzot pārdotos apjomus 4,4 reizes.

Ņemot vērā, ka sākotnējā tirgū pēdējos gados tika nodrošināts regulārs piedāvājums vidējā termiņa obligāciju segmentā (5 gadu obligāciju programmas), otrreizējā tirgū ir pieejami pārsvarā valsts vērtspāpīri ar termiņu līdz dzēšanai 1-5 gadi (70,7 %).

The largest share of investors in Eurobond issue in 2019 were fund managers, insurance and pension funds. By geography, the most investors reached from Germany and Austria. There were higher interest of investors from Italy, Spain and Nordics, during TAP issuance of 30-year bonds on May. For the first time Latvia had investors from Portugal.

Current events on the domestic market: continuing the approach started on 2018 – provide a liquid domestic bond offer by launching new 5-year programme.

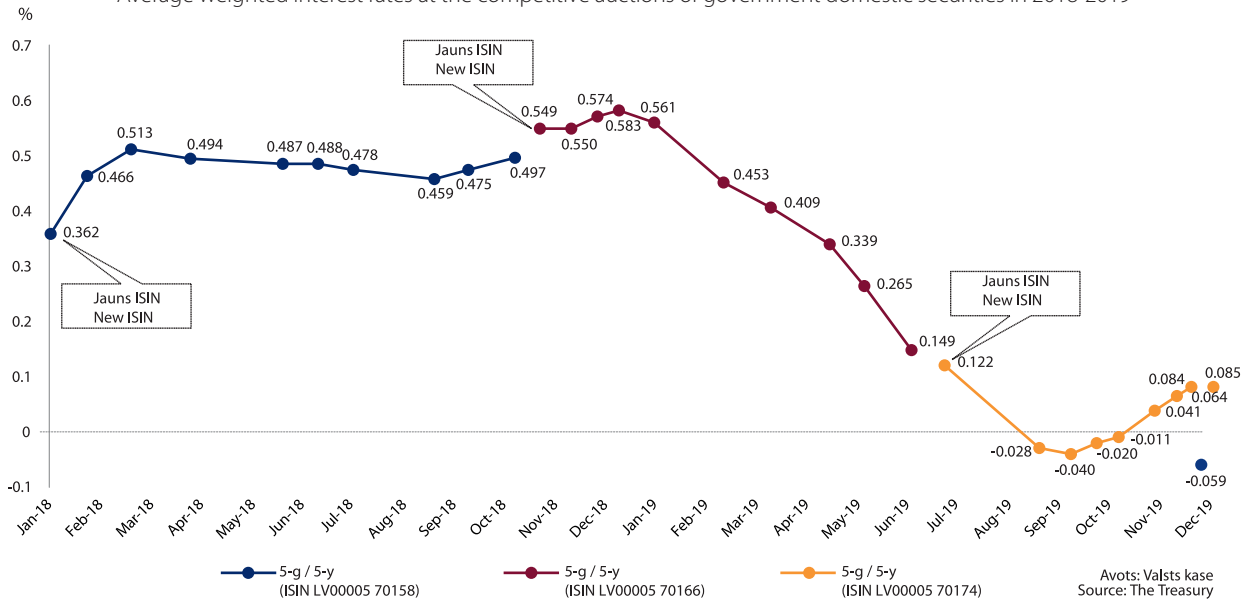
5-year domestic bond programme launched in October 2018 reached the liquid outstanding domestic securities programme amount – EUR 250 million, but new 5-year domestic bond programme launched in July 2019 has reached EUR 232 million outstanding amount at the end of the year. Liquid outstanding programmes promotes trading performance on the secondary market. In 2019 gross issuances of domestic securities were in amount of EUR 442 million, but amount of total redemptions – EUR 375.8 million.

Interest rates of the domestic securities auctions decreased, but at the end of the year slightly increased reflecting general EUR rate development in 2019.

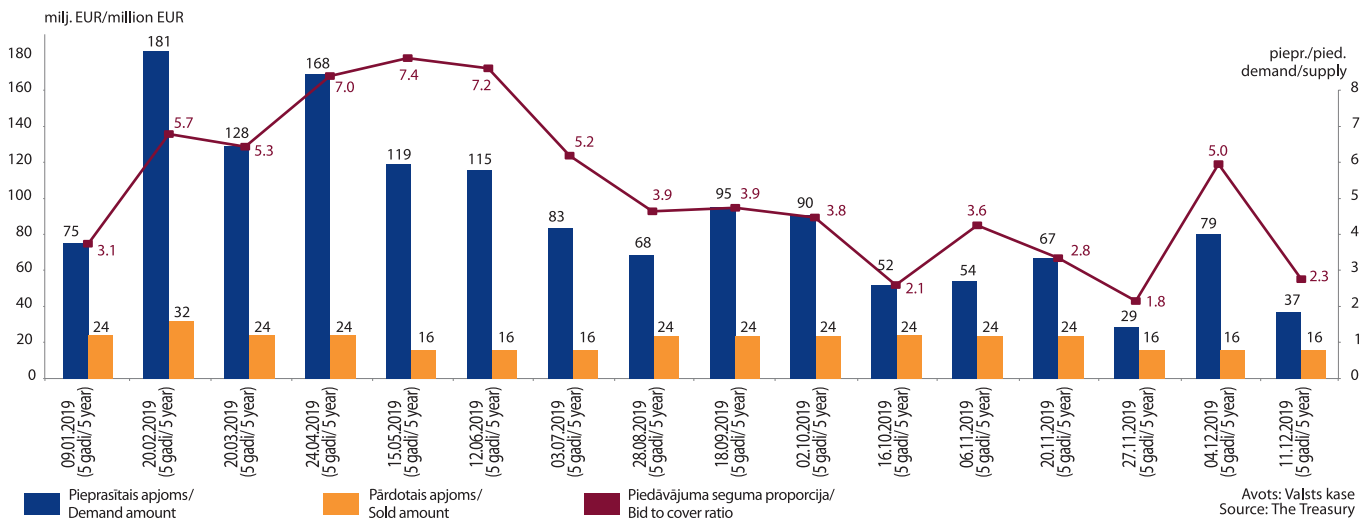
Demand for the 5-year domestic bonds in the 2019 was on high level and surpassing supply 4.4 times on average.

Taking into account that medium term bonds have been offered in primary market during the last years (5 year T-bond programs), that explains why mostly bond with remaining maturity of 1-5 year (70.7 %) are outstanding and available in secondary market.

2018. - 2019. gadā valsts vērtspapīru konkurējošās izsolēs noteiktās vidējās svērtās procentu likmes
Average weighted interest rates at the competitive auctions of government domestic securities in 2018-2019

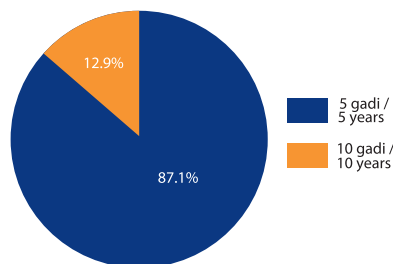

Valsts vērtspapīru sākotnējās tirdzniecības aktivitāte konkurējošās daudz cenu izsolēs 2019. gadā
Trading activity in the primary market for government securities in the competitive multi-price auctions in 2019

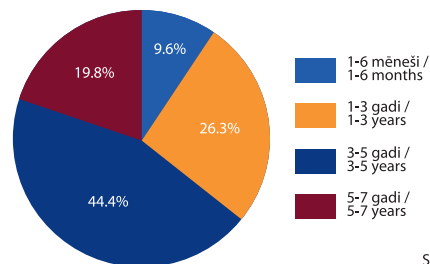

Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri apgrozībā 2019. gada beigās (% no kopsummas)
Government domestic securities outstanding at the end of 2019 (% of total)

Pēc sākotnējā termiņa / by original maturity

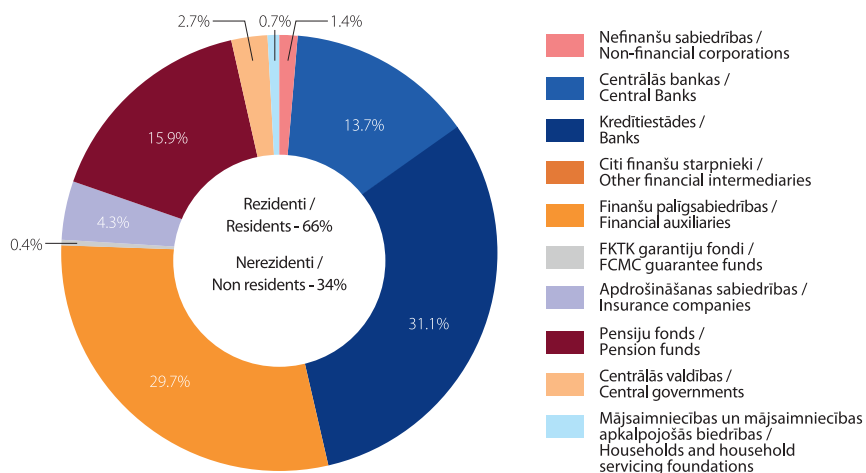

Pēc atlikušā termiņa / by remaining maturity

Avots: Valsts kase
Source: The Treasury

Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru turētāju struktūra 2019. gada beigās (izņemot krājobligācijas un bezprocentu obligācijas)
 Government domestic securities holders structure at the end of 2019 (except saving bonds and interest-free bonds)

Avots: LB
Source: BoL

Iekšējā aizņēmuma vērtspapīri pamatā atrodas rezidentu kredītiestāžu un pensiju fondu turējumā, un 2019. gada beigās šo investoru īpatsvars veidoja 61 %.

Regulārs krājobligāciju piedāvājums gada ietvaros.

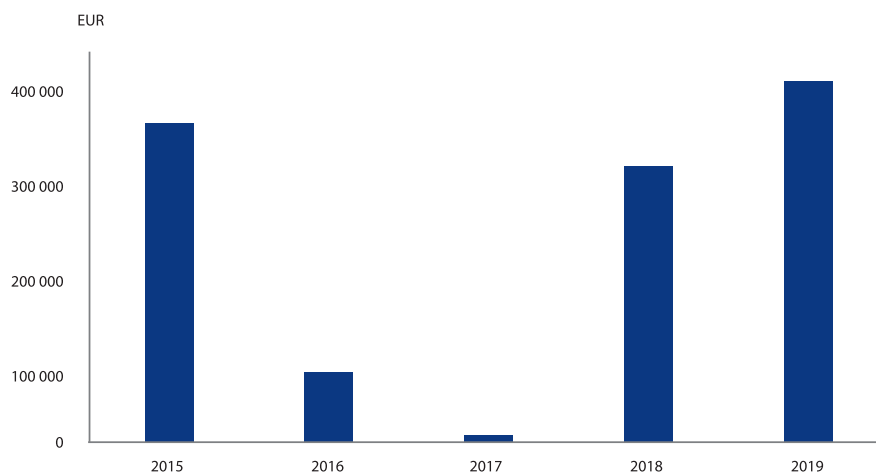
Kopš krājobligāciju ieviešanas iedzīvotāji pamatā izvēlējušies ilgtermiņa ieguldījumus, un 2019. gada beigās 10 gadu krājobligācijas veidoja 94 % visa izstāvošā krājobligāciju apjoma. 2019. gadā bija vērojams krājobligāciju emisiju apjoma pieaugums par 27 %, salīdzinot ar 2018. gadu.

Domestic government securities mainly are hold by resident investors – banks and pension funds, that constitute 61 % at the end of 2019.

Regular supply of savings bonds throughout the year.

Since introduction of savings bonds, preference from private individuals has been in long term investments and 10 year savings bonds comprised 94 % of all savings bonds outstanding at the end of 2019. Compared to 2018 there has been an increase in the amount of savings bonds issued in 2019 by 27 %.

Emitētie krājobligāciju apjomi 2015. – 2019. gadā (nominālvērtība)
 Issuance of savings bonds 2015 – 2019 (nominal value)

Avots: Valsts kase
Source: The Treasury

Valsts parāda portfeļa rādītāju izpilde

Execution of the central government debt portfolio parameters

Ņemot vērā būtisko 2020.–2021. gadā dzēšamo parāda apjomu, valsts parāda dzēšanas profils līdz vienam gadam 2019. gada beigās sasniedza 17,1 %, pietuvojoties Stratēģijā pieļaujamajai augšējai robežai. Tā kā parāda atmaksas profila rādītāja būtība ir nodrošināt valsts parāda saistību pārfinansēšanas riska novēršanu, Valsts kase uzturēja valsts parāda pārfinansēšanas rezervi. Tādējādi tika izslēgta pārfinansēšanas riska daļa, jo ar aizņemšanas saistītais risks rezervēto līdzekļu apjomā vairs nepastāvēja. 2019. gadā valsts parāda portfeļa rādītāju atbilstību Stratēģijai nodrošināja 2019. gadā veiktie aizņemšanās pasākumi, kas aprakstīti iepriekšējās nodaļās.

Considering the significant amount of debt to be repaid in 2020–2021, the government debt redemption profile for up to one year in end of 2019 reached 17.1 % approaching the upper boundary of the Strategy. Since the essence of the debt maturity profile is to ensure timely refinancing, the Treasury maintained a government debt refinancing reserve. Thus, a portion of the refinancing risk was eliminated, as the risk related to borrowing was reduced by the amount of the earmarked resources. In 2019, the conformity of the government debt portfolio parameters with the Strategy was ensured by the borrowing operations carried in 2019 and described in the previous chapters.

Valsts parāda portfeļa struktūras rādītāji
Parameters of the central government debt portfolio structure

RĀDĪTĀJI PARAMETERS	FAKTISKIE PARĀDA STRUKTŪRAS RĀDĪTĀJI 31.12.2018. PARAMETERS AS OF 31.12.2018		FAKTISKIE PARĀDA STRUKTŪRAS RĀDĪTĀJI 31.12.2019. PARAMETERS AS OF 31.12.2019		STRATĒGIJĀ NOTEIKTIE PARĀDA STRUKTŪRAS RĀDĪTĀJI STRATEGY	
	Iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms* gada beigās Outstanding of domestic debt securities* at the end of the year	1 126,08 milj. eiro EUR 1 126.08 million		1 172,24 milj. eiro EUR 1 172.24 million		Ne mazāk kā apjoms iepriekšējā gada beigās** Not less than amount at the end of the previous year**
Dzēšanas profils (%) no valsts parāda portfeļa Maturity profile (%) of central government debt	≤ 1 gadu/ 1 year	≤ 3 gadiem/ 3 years	≤ 1 gadu/ 1 year	≤ 3 gadiem/ 3 years	≤ 1 gadu/ 1 year	≤ 3 gadiem/ 3 years
	13,4 %	40,5 %	17,1 %	33,5 %	≤ 25 %	≤ 50 %
Fiksētās procentu likmes minimālais īpatsvars valsts parāda portfeli Minimum share of fixed rate	90,1 %		86,2 %		≥ 60 %	
Procentu likmju vidējais svērtais fiksetais periods gados Macaulay duration (years)	6,49		7,61		5,00 – 9,00	
Tīrā parāda valūtu kompozīcija Net debt currency composition	EUR 100,07 %		EUR 100,08 %		EUR 100 % (+/- 5 %)	

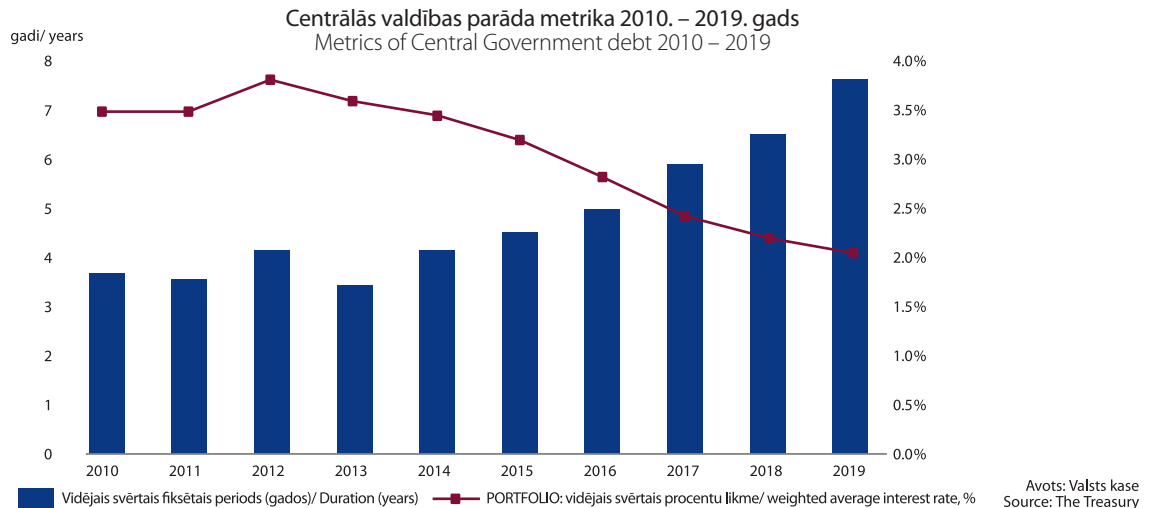
* Apzīmībā esošo vērtspapīru apjoms, kas emitēti saskaņā ar Latvijas likumdošanu.
Outstanding amount of securities issued under local legislation.

** Ir pieļaujama atkāpe, veicot negatīvas neto emisijas kārtējā gada ietvaros, ja tā attiecīgajā apmērā tiek kompensēta, plānojot nākamā gada aizņemšanās apjomus iekšējā tirgū.
Deviation is acceptable if, having a negative net issuance in the current year, it is compensated with the corresponding amount by increased planned borrowings in domestic market in the next year.

Avots: Valsts kase
Source: The Treasury

Pēdējos gados, saskaņā ar Stratēģijā noteikto, atrodoties vēsturiski zemo likmju periodā, tika veiktas vairākas eiroobligāciju emisijas ar gariem atmaksas termiņiem, tādējādi ierobežojot parāda apkalpošanas izmaksu pieaugumu ilgtermiņā, kā rezultātā pieaudzis vidējais svērtais fiksētais periods (*duration*), bet vienlaikus tas ir ļāvis samazināt parāda portfeļa vidējo svērtu likmi no 3,79 % 2012. gadā līdz 2,03 % 2019. gada beigās.

According to Strategy, during the period of low interest rates, in recent years eurobonds with longer maturities has been issued, hedging the risk of debt service cost increase over the long term. As a result the weighted average fixed period (*duration*) has increased but at the same time it allowed to reduce portfolio's weighted average interest rate from 3.79 % in 2012 to 2.03 % at the end of 2019.

Valsts aizdevumi

State loans

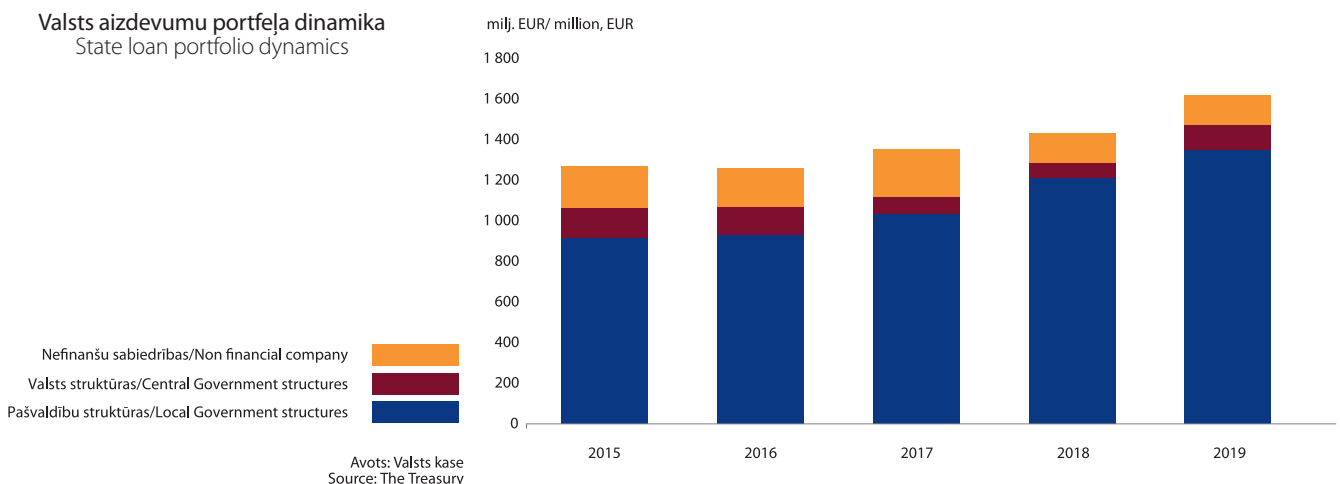
Mērķus, kuru īstenošanai var izsniegt valsts aizdevumus, kā arī valsts aizdevumu saņēmēju subjektu loku nosaka Likums par budžetu un finanšu vadību.

Kopējais valsts aizdevumu portfelis 2019. gada 31. decembrī ir 1 614 milj. eiro, kas palielinājies par 186,6 milj. eiro, salīdzinot ar 2018. gadu. Valsts aizdevumu kredītportfelī turpina dominēt aizdevumi pašvaldībām – 1 349 milj. eiro, kas palielinājušies par 143,2 milj. eiro, salīdzinot ar 2018. gadu. Valsts aizdevumu jomā tika turpināts 2018. gadā uzsāktais aizņēmējiem sniegtā pakalpojuma modernizācijas projekts, par pamatu izmantojot lietotāju pieredzi.

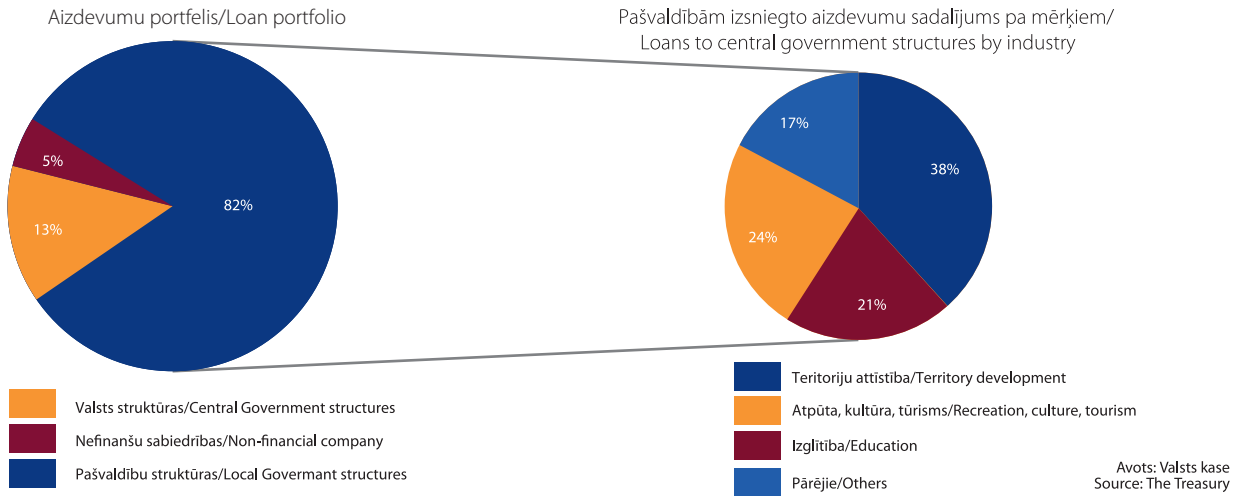
The Law on Budget and Financial Management defines the objectives for issuance of state loans, as well as the entities that are entitled to apply for state loans.

As of 31 December 2019, the overall balance of the outstanding state loan portfolio was EUR 1 614 million, which increased by EUR 186.6 million compared to 2018. Loans made by local governments have been in the amount of EUR 1 349 million, which increased by EUR 143.2 million compared to 2018, and dominate in total the state loan portfolio.

In the area of state loans the modernization of the service provided to borrowers has been continued on the basis of user experience.

2019. gadā izsniegto valsts aizdevumu saņēmēji
Recipients of state budget loans granted in 2019

Valsts galvojumi

State Guarantees

Kopējais valsts galvoto aizdevumu atlikums 2019. gada beigās bija 515,7 milj. eiro, kas ir par 38,1 milj. eiro vairāk nekā 2018. gada beigās. Valsts galvojuma īpatsvars pret valsts IKP ir 1,7 %. 2019. gadā, tāpat kā 2018. gadā, jauni valsts galvojumi ir sniegti tikai studiju un studējošo kreditēšanas programmas nodrošināšanai.

Lielākais izstāvošo galvojumu apmērs ir izsniegts par ALTUM saistībām, lai nodrošinātu valsts atbalsta programmu īstenošanu (MVU, lauksaimniecība, jaunuzņēmumi u.c.).

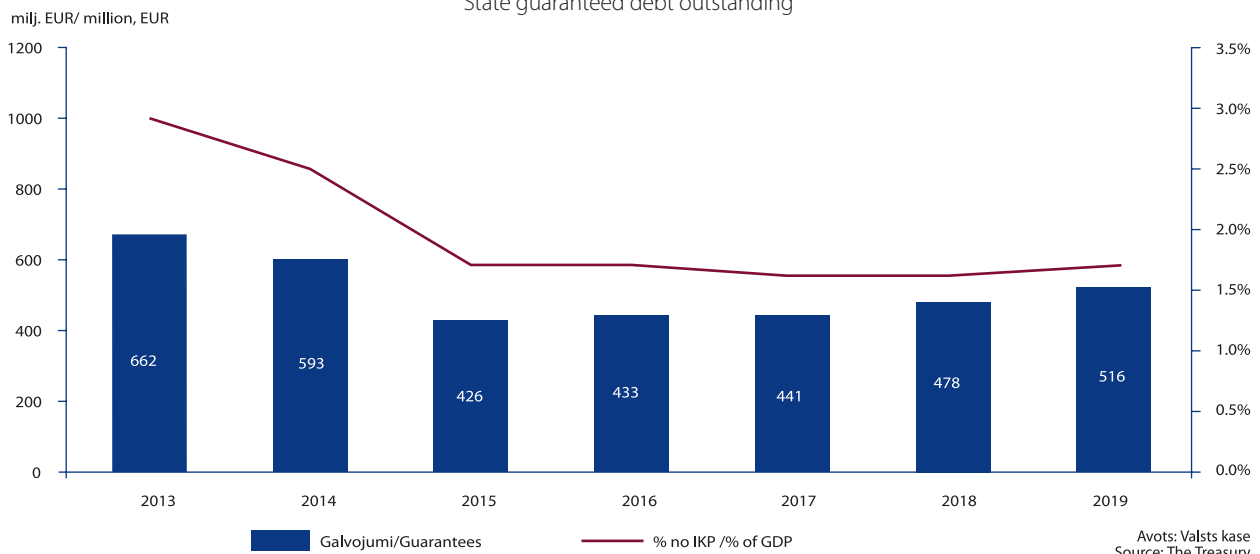
Vēsturiski vislielākais galvojumu apjoms ir izsniegts veselības aprūpei un izglītībai. Savukārt turpmāk paredzams, ka arvien lielāks īpatsvars būs atbalstam MVU un citu valsts atbalsta programmu īstenošanai.

At the end of 2019 the total amount of state guaranteed debt outstanding was EUR 515.7 million, which is EUR 38.1 million more, compared to the end of 2018. Guarantees outstanding constitute 1.7 % of GDP. In 2019, as in 2018, new state guarantees were issued only to support study and student loan programmes.

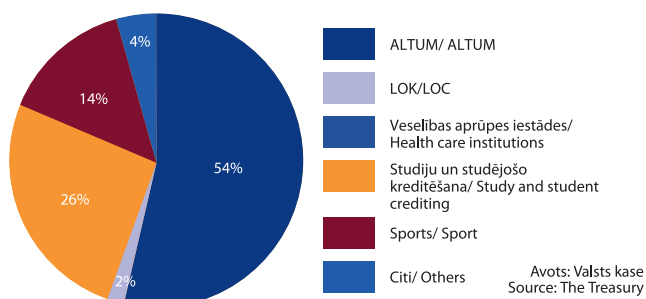
The largest recipient of state guarantees has been ALTUM for the implementation of state aid programmes (SME, agriculture, start-up and others).

Historically sectors receiving largest support in the form of state guarantees are health care and education. Support for the implementation of SMEs and other state aid programmes is expected to play an increasingly important role in the future.

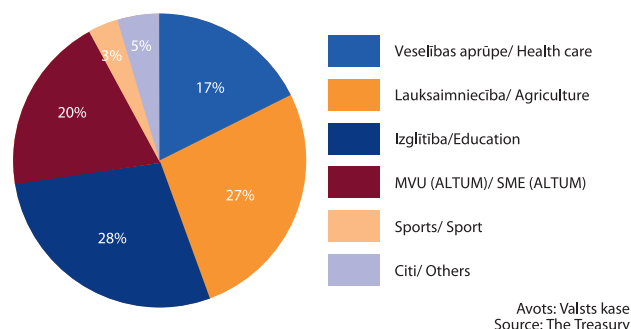
Valsts galvoto aizdevumu atlikums
State guaranteed debt outstanding

Valsts galvoto aizdevumu sadalījums pa aizņēmējiem 2019. gada beigās
State guaranteed loans by borrower at the end of 2019

Valsts galvoto aizdevumu sadalījums pa nozarēm 2019. gada beigās
State guaranteed loans by industry at the end of 2019

Naudas līdzekļu vadība

Cash Management

Naudas līdzekļu vadība negatīvu procentu likmju periodā

Naudas līdzekļu ieguldīšanas mērķis ir nodrošināt finansiāli efektīvu naudas līdzekļu pārvaldīšanu atbilstoši ieguldīšanas pamatprincipiem, nodrošinot likviditātes risku vadību un ievērojot izdevīgākos ieguldīšanas nosacījumus pieļaujamajiem ieguldīšanas darījumiem.

Naudas līdzekļus pārvalda tikai Valsts kase, un nav pieļaujama šīs funkcijas nodošana citam līdzekļu pārvaldītājam.

Naudas līdzekļu un likviditātes vadības process 2019. gadā vadīts vēl negatīvāku EUR procentu likmju apstākļos. ECB turpināja īstenot ekonomikas stimulēšanas pasākumus, piemērojot un padziļinot negatīvās likmes (mīnus 0,40 %, no 12. septembra – mīnus 0,50 %) Eurosistēmas noguldījumu iespējām uz nakti. Attiecīgi EUR naudas tirgus procentu likmes kļuva vēl negatīvākas.

Uz laiku brīvos naudas līdzekļus 2019. gadā Valsts kase izvietoja Latvijas Bankā, ECB, Latvijas un ārvalstu kredītiestādēs un ieguldīja fiksēta ienākuma parāda vērtspapīros, vienlaicīgi ierobežojot finanšu riskus saskaņā ar darījumu partnera un finanšu instrumenta veidam noteikto sadarbības limitu. Līdzekļu ieguldīšanā nodrošināta darījumu partneru diversifikācija saskaņā ar ieguldījumu struktūrā pieļaujamiem parametriem.

Naudas līdzekļu vadībā ieguldīšanas ietvaros 2019. gada 29. maijā tika veikta iekšējā aizņēmuma vērtspapīru ar dzēšanu 2019. gada 21. novembrī (ar fiksēta ienākuma likmi jeb kuponu 1,875 %) atpiršana. Konkurējošā daudzucenu izsolē tika atpirkti un pirms termiņa dzēsti valsts vērtspapīri 6,001 milj. eiro apjomā pēc nominālvērtības, nodrošinot valsts budžeta līdzekļu ietaupījumu parāda apkalpošanai un par naudas līdzekļu izvietojumu līdz plānotajam dzēšanas termiņam.

Cash management in negative interest rate environment

The goal of cash investment is to ensure financially effective cash management in accordance with the basic principles of investment, providing liquidity risk management and complying with the most effective investment terms for acceptable investment transactions.

Cash management shall be performed only by the Treasury and the transfer of funds for management by another manager is not allowed.

The cash and liquidity management process in 2019 was managed in a more negative interest rate environment. The ECB continued to stimulate the economy by applying and deepening negative rates (minus 0.40 %, from September 12 - minus 0.50 %) to the Eurosystem's overnight deposit facilities. Respectively, EUR money market interest rates became even more negative.

In 2019 available funds were invested in the BoL, ECB, domestic and foreign banks and fixed income debt securities, simultaneously limiting financial risks determined as the limits for each counterparty depending on the type of cooperation. Investments were made ensuring the diversified portfolio structure within the range of permissible investment structure parameters.

As a part of cash management, a buyback of government domestic T-bonds maturing on 21 November 2019 (coupon - 1.875 %) was launched on 29 May 2019. By using competitive multi-price auction, EUR 6.001 million nominal value of T-bonds, were bought back and redeemed, ensuring savings of the state budget for debt servicing costs and negative carry of placement.

Noderīga informācija

Useful information

- Valsts kase (valsts parāda vadība, izsoļu rezultāti, kredītreitinga ziņojumi, pārskati)

www.kase.gov.lv

- Valsts kases informācija investoriem

<https://www.kase.gov.lv/en/investor-relations>

- Finanšu ministrija (detalizēta informācija par Latvijas budžetu)

www.fm.gov.lv

- Centrālā statistikas pārvalde

www.csb.gov.lv

- Latvijas Banka

www.bank.lv

- Makroekonomiskais apskats

www.macroeconomics.lv

- Eurostat datubāze

<http://ec.europa.eu/eurostat>

- Nodarbinātības valsts aģentūra

www.nva.gov.lv

- The Treasury (debt management reports, auction results, credit rating reports)

www.kase.gov.lv

- Investor information

<https://www.kase.gov.lv/en/investor-relations>

- Ministry of Finance (detailed information about the Latvian budget)

www.fm.gov.lv

- Central Statistical Bureau

www.csb.gov.lv

- Bank of Latvia

www.bank.lv

- Macroeconomic review

www.macroeconomics.lv

- Eurostat database

<http://ec.europa.eu/eurostat>

- State Employment Agency

www.nva.gov.lv